

Felicia Holmén:

”I vårt samhälle finns det könsnormer som vi blivit så vana vid att vi inte ens tänker på dem”

JAG HETER FELICIA Holmén och går på ettan i gymnasiet. Jag upplever att det finns ett antal väldigt starka könsnormer och sätt att behandla varandra på både i skolan och i samhället som inte är särskilt trevliga, och i många fall helt enkelt inte okej.

Jag har turen att gå i en skola som ur detta perspektiv är väldigt bra, men kommer från ett högstadium där detta var ett enormt problem. Ändå finner jag mig ofta i situationer där människor i min omgivning tar del av dessa könsnormer som blivit så vanliga att de flesta inte ens märker dem.

I SKOLAN ÄR ETT EXEMPEL att pojkar tar mera plats än flickor. Det är alltid pojkarna som har högst ljud i klassen och mest att säga. Pojkarna behöver oftast inte heller vara rädda för att säga något fel, eftersom de för det allra mesta har ”makten” i rummet, medan flickorna så gott som alltid är rädda över att något de säger ska vara fel eller leda till att pojkarna börjar håna dem. Det är antagligen inte så lätt för pojkarna heller, då de kanske känner att de alltid måste ses som högljudda, stora och plats-tagande. Detta beteende ger upphov till att lärarna blir arga och säger till. Det kan till och med gå så att läraren blir så van vid att skrika på vissa pojkar att en flicka som gör något dumt inte blir tillrättavisad. Detta är dock ett av få exempel på hur det platstagande beteendet skulle vara till flickornas fördel.

I VÅRT SAMHÄLLE finns det könsnormer som vi blivit så vana vid att vi inte ens tänker på dem. Det kanske mest vardagli-

ga exemplet på detta är en diskussion som inkluderar personer av motsatta kön. Det kommer nästan genast att gå så att personerna lyssnar mer uppmärksammat på pojkarna och deras åsikter än på någon av flickorna. Detta kan antagligen ihopkopplas med det jag skrev ovan, att pojkarna helt enkelt är vana vid att ta mera plats. Varför är det alltid så att det slutar med att pojkarna ”har rätt” bara för att de säger så? Varför kan pojkarna använda sig av argument som ”Du har bara ingen humor!” eller ”Jävla kvinna!” eller ”Du är bara för känslig!” och genom dessa bevisa att flickan har fel? Dessa argument skulle aldrig fungera på en pojke. Flickorna har heller inga motsvarande argument som de använder mot pojkarna.

DOCK FINNS DET FLICKOR som självmant (och antagligen omedvetet) tar på sig en mera passiv roll som gör att de inte vågar uttrycka sina åsikter, utan i stället spelar med. De kan till och med göra sig själva ”dummare” än de är, för att de känner att det förväntas av dem. På det här sättet får pojkarna ett stort stöd att fortsätta tysta ner flickor i diskussioner utan att flickorna själva ens alltid förstår det. Jag tror att lösningen skulle vara att göra både lärare och elever medvetna om det här och göra klart för alla att det inte behöver vara så här.

TIPS FÖR LÄRARE FÖR ATT GÖRA SKOLAN MER JÄMSTÄLLD:

- Ta itu med saker genast då de sker – visa inför hela klassen ifall något inte är okej. Att bara ta personerna till sidan efter lektionen kommer inte att offentligt visa att det de gjorde var fel.
- Våga visa att det är du som har makten i klassen och orka säga till varje gång något händer även om det kan kännas tjuvigt. Stämningen i skolan hänger väldigt långt på vad lärarna accepterar och låter ske.
- Om ni i klassen talar om detta fenomen eller något liknande – visa att du själv är intresserad och gör det till en viktig grej. Läs inte bara upp någon annans text eller verk, visa att detta är viktigt och att skolan är insatt i det.

Tänk om